

Gaandeweg één

Impulsen op de weg van de oecumene

Co-referaat door Peter Sleetbos
Mariënkroon, 18 maart 2017

Toen ik mijn taak in 1997 als algemeen voorzitter van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten (VPE) op mij nam, verwachtte ik niet direct om ook een rol te vervullen in de contacten en toenaderingen tussen de Pinksterbeweging en de gevestigde kerken. Alhoewel er in het verleden dialogen hebben plaatsgevonden tussen de toenmalige Broederschap van Pinkstergemeenten (later de VPE), behorend bij de “klassieke” pinksterbeweging en de gevestigde kerken, liep het enige “grensverkeer” dat ik kende via de charismatische vernieuwingen.

De formele wegen van de oecumene werden vanuit het grondvlak van de Pinksterbeweging in het algemeen met argwaan bekeken. Daarnaast was er ook tijd nodig om vanuit de gevestigde kerken op een andere manier te leren kijken naar de Pinksterbeweging.

Op de “Samen voor Europa conferentie” van 2004 in Den Bosch werd ik echter in het diepe geworpen en voelde ik me tot mijn grote verrassing en opluchting er best wel thuis, al was ik een vreemde eend in de bijt.

In die periode maakte ik tevens voor het eerst kennis met de Focolare beweging en ontmoette ik u in voorbereiding op deze eerder genoemde “Samen voor Europa conferentie”.

De Pinksterbeweging heeft zich in één eeuw in de algemene perceptie ontwikkeld van een onbeduidende, fanatieke Amerikaanse sekte tot een wereldwijd fenomeen, dat een niet meer weg te denken deel van de Christelijke kerk bepaalt en zal blijven bepalen. Lesley Newbigin¹ deelde in de vijftiger jaren het christendom al op in drie hoofdgroepen: de Katholieken, de Protestanten en de Pinkstergelovigen. In één eeuw was deze laatste beweging wereldwijd uitgegroeid tot een op een na grootste Christelijke familie.

Paul van der Laan heeft over het mysterie van deze groei een goede uiteenzetting gegeven in zijn referaat², gehouden naar aanleiding van het dialoog tussen rooms-katholieke vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van de VPE op 23 juni 2006, gehouden in het St. Janscentrum te Den Bosch, genaamd “Het appèl van de Pinksterbeweging na 100 jaar”

100-jarige viering van de Pinksterbeweging op 15 september 2007

Tijdens een manifestatie in Amsterdam in september 2007 ter gelegenheid van honderd jaar pinksterbeweging in Nederland heeft ds. Bas Plaisier, toenmalig scriba van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), namens deze kerken vergeving

¹ L. Newbigin, *The Household of God*, Londen: S.C.M. Press, 1953, p. 98-103.

² Paul N. Van der Laan, *Het appèl van de Pinksterbeweging na 100 jaar*. Lezing dialoog RKK en VPE. 2006. Den Bosch.

gevraagd voor de in het verleden vaak minachtende houding t.a.v. de pinksterbeweging. Daarop heb ik als voorzitter van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten (VPE) deze excuses aanvaard en van onze kant ook vergeving gevraagd aan de Synode van de PKN voor de vaak hooghartige houding van pinkstergemeenten t.a.v. de gevestigde kerken. Van beide zijden wordt deze toenadering als een historische omwenteling ervaren.

Manifest voor eenheid

Deze gebeurtenis zette een beweging in gang dat “Wij kiezen voor eenheid” genoemd werd. Ik citeer een stukje uit het Friesch Dagblad van 26 juni 2009: “Het gisteren gepresenteerde ‘Manifest voor Eenheid’ laat het duidelijk zien: de kerken zeggen dat ze elkaar ‘niet kunnen missen’. Pinksterkerken, evangelische kerken, migrantenkerken en kerkgenootschappen die al lang hun plaats in de Nederlandse samenleving innemen, vormen samen het ene lichaam van Christus. En ja, ze zijn verschillend, maar dat mag ook, want de eenheid is in Christus. Wij kiezen voor eenheid, omdat Christus niet gedeeld is: Christus heeft de muren afgebroken die mensen gescheiden houden. Als Christus muren heeft afgebroken, mogen wij ze niet oprichten.

In Hotel Tulip Inn troffen kerkleiders als Arjan Plaisier (Protestantse Kerk), Peter Sleebos (Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten), bisschop Gerard de Korte (bisdom Groningen-Leeuwarden), Hans Eschbach (Evangelisch Werkverband), Joris Vercammen (Oud-Katholieke Kerk) en Willem Ouweneel elkaar voor een eerste ontmoeting rond het Manifest.

Volgens Peter Sleebos is het logisch dat dit nu plaatsvindt. „Ik zie iets gebeuren in de kerken in Nederland wat Gods Geest doet. Dit is de ‘Oecumene van de Geest’ en die kun je zelf niet bepalen. Ik zou Gods Geest ook niet voor de voeten willen lopen met organisatie-gericht denken”, zo wees hij de kritiek van de hand dat het geen officieel stuk is van synodes en ander hoge kerkvergaderingen.”

(Einde citaat)

Korte aanvullende gedachten op de drie perspectieven of drie denkipulsen aangedragen door de referent Hubertus Blaumeiser:

1. Eenheid in verscheidenheid is niet iets dat wij kunnen “maken”, maar een gave van God; niet mensenwerk, maar genade.

De apostel Paulus zegt in Efeze 4:3 “Span u in om door de samenbindende kracht van de vrede de eenheid te bewaren die de Geest u geeft.”

2. Ons geloof in de drie-enige God en in de gekruisigde Christus roept ons op tot een exodus/uittocht: wij zijn geroepen om in de ander te leven, vanuit de ander te denken en te leven.

Vanuit onze traditie zou ik aanvullend willen zijn met de woorden van Opwekkingslied nr. 378:

Ik wil jou van harte dienen en als Christus voor je zijn.
Bid dat ik genade vind, dat jij het ook voor mij kunt zijn.

Wij zijn onderweg als pelgrims, vinden bij elkaar houvast.

Naast elkaar als broers en zusters, dragen wij elkanders last.

Ik zal Christus' licht ontsteken als het duister jou omvangt.
Ik zal jou van vrede spreken waar je hart naar heeft verlangd.

Ik zal blij zijn als jij blij bent, huilen om jouw droefenis.
Al mijn leeftocht met je delen tot de reis ten einde is.

Dan zal het volmaakte komen als wij zingend voor Hem staan.
Als wij Christus' weg van liefde en van lijden zijn gegaan.

3. Eenheid in de waarheid kan alleen van onderuit tot stand komen; ze bereikt vooral dan een doorbraak wanneer we ons samen met de Gekruisigde en Verrezene in verbinding brengen met de "wonde" van de scheiding.

Jezus sprak in Johannes 4:24 over God aanbidden in Geest en in waarheid en in Johannes 16:13: De Geest van de waarheid zal jullie, wanneer hij komt, de weg wijzen naar de volle waarheid.

Hij sprak in deze hoofdstukken over de Heilige Geest als de Parakleet, de Helper die langzij wil komen.

De Heilige Geest is beschikbaar en wil werkzaam zijn in alle gelovigen. Hij kan ons samenbinden in Christus op een manier die voor ons zelf onbereikbaar zou zijn.

Vier aanvullende impulsen vanuit het perspectief van de Pinksterbeweging:

Killian McDonnell merkte reeds in 1966 het volgende op³: *"De oorspronkelijke Pinkstergelovigen hadden een ervaring aan te bieden en geen leerstelling, terwijl zij vandaag de dag geneigd zijn hoe langer hoe meer een leerstelling aan te bieden en geen ervaring."*

Reagerend op deze observatie kan ik niet anders dan concluderen dat de Pinksterbeweging mijns inziens hierdoor haar oorspronkelijke karakter dreigt te verliezen en ik pleit voor onze oorspronkelijke kracht en bezieling in *ervaring*, die beschikbaar is voor- en beleefd wordt door elke gelovige. Ik zal daarom enkele impulsen aandragen vanuit onze ervaring.

1. Ruimte bieden aan- en faciliteren van geloofsgesprekken en getuigenissen op het grondvlak. Wellicht met ondersteuning van de stichting "Geloofsgesprekken"⁴, een praktische uitvoering van het format vanuit het Nederlands Christelijk Forum. Handelingen 1:8 "Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde."

Het Nederlands Christelijk Forum (NCF) wil in navolging van het Global Christian Forum (GCF) een open ruimte creëren waar christenen van een zeer breed scala van kerken en interkerkelijke organisaties met elkaar hun geloof delen, elkaar leren respecteren en samen gemeenschappelijke uitdagingen verkennen en beantwoorden, in openheid voor wat de Geest van God ons te zeggen heeft. Het

³ Killian McDonnell O.S.B., The ecumencial significance of the Pentecostal Movement, *Worship* 40/10, December 1966, p. 109-110.

⁴ www.geloofsgesprekken.nl

NCF staat open voor alle christelijke tradities in ons land. In het NCF is in 2013 de nieuwe oecumenische beweging 'Wij kiezen voor eenheid' opgegaan. Ook de 'Nationale Synode' zal, zo is toegezegd in het NCF instromen. Het NCF is ingebed in het grotere geheel van oecumenische koepels en bewegingen in Nederland (Raad van Kerken en Missie Nederland).

2. *Gezamenlijke lokale praise-avonden beleggen* in een format die jongeren aanspreekt en waarin vanuit de verschillende tradities nieuwe aanbiddingsliederen samen gedeeld en gezongen kunnen worden, afgewisseld met gebedsmomenten. Psalm 22:4 4 U bent de Heilige, die op Israëls lofzangen troont.

3. *Gezamenlijke lokale evangelisatie initiatieven ontwikkelen* waarin de verkondiging van het evangelie gericht wordt op randkerkelijken en niet-gelovigen. Met name de gewone gemeenteleden zouden daar een plaats in mogen krijgen. Wij kennen immers het "priesterschap van alle gelovigen" (1 Petrus 2:9), zoals ook door Martin Luther verdedigd werd.

4. *Gezamenlijke conferenties beleggen* over het werk van de Geest en de praktijk van de gaven van de Geest, zoals we reeds hebben mogen meemaken in de "Er is meer" conferentie van het Evangelisch Werkverband van de PKN. Handelingen 4:31 En toen zij gebeden hadden, werd de plaats waar zij bijeenwaren, bewogen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en spraken het Woord van God met vrijmoedigheid. (HSV)

De gemeenschappelijke factor in deze vier aanvullende impulsen is de *beleving* van ons geloof, waarin wij samen belijden dat wij geloven in de levende God: Vader, Zoon en Heilige Geest.